

ENW'R PWYLLGOR	Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
DYDDIAD Y CYFARFOD	3 ^{ydd} o Chwefror 2026
TEILTL YR EITEM	Trefniadau ar gyfer Comisiynu Gwasanaethau – Cyngor Gwynedd
AMCAN	Rhoi diweddariad i'r Pwyllgor ar adroddiad(au) sydd wedi ei cyhoeddi yn ddiweddar gan Archwilio Cymru ar drefniadau Comisiynu y Cyngor
ARGYMHELLIAD	Gofynnir i Aelodau dderbyn yr adroddiad
AWDUR	Arwel Evans, Rheolwr Caffael

1. CEFNDIR

1.1. Mae gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio swyddogaeth i adolygu ac asesu trefniadau rheoli risg, rheolaeth fewnol, rheoli perfformiad a llywodraethu corfforaethol y Cyngor ac fel rhan o'r swyddogaeth hon mae disgwyliad i ystyried adroddiadau cyrff adolygu allanol megis Archwilio Cymru, Estyn ac Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC).

1.2. Yn ogystal ag ystyried adroddiadau yn ymarferol, mae disgwyl i bwyllgorau sicrhau eu hunain bod trefniadau ar waith i fonitro a gwerthuso cynnydd yn erbyn unrhyw argymhellion a geir ynddynt.

1.3. Mae copi o adroddiad **'Trefniadau ar gyfer Comisiynu Gwasanaethau – Cyngor Gwynedd'** wedi ei gynnwys fel **Atodiad 1** gyda dogfen ymateb sefydliadol wedi ei gynnwys fel **Atodiad 2** sy'n amlinellu'r hyn yr ydym fel Cyngor yn bwriadu ei wneud i ymateb i'r argymhellion o fewn yr adroddiad.

1.4 Ni weler bod yna ddeddfwriaeth penodol ynglŷn a comisiynu tu hwyt i'r ddeddf llesiant sydd yn benodol i'r maes gofal. Mae'r Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol yn gosod fframwaith cyfreithiol i feysydd cyffredinol ar sut i ddylunio gwasanaethau.

1.5 Nid yw Archwilio Cymru yn darparu ymarfer orau nac yn argymhell canllawiau safonol i'w dilyn ar gyfer y maes Comisiynu.

2. DULL YR ARCHWILIAD

2.1 Nodwyd Archwilio Cymru mae amcan yr archwiliad oedd ceisio darganfod wrth gomisiynu gwasanaethau, a yw'r Cyngor yn sefydlu trefniadau priodol i sicrhau gwerth am arian o ran y modd y mae'n defnyddio ei adnoddau?

2.2 Defnyddir meini prawf yn Atodiad 1 i ddod i'r casgliad hyn gan adolygu esiamplau gwaith y Cyngor yn y meysydd canlynol:

2.3 Y sampl o feysydd gwasanaeth y gwnaethom eu hadolygu yn y Cyngor oedd:

- Gwasanaeth eirioli i oedolion;
- Rhwydwaith fysiau Sherpa'r Wyddfa; a hefyd
- Canolfannau hamdden Byw'n Iach.

2.4 Nid oedd yr archwiliad hwn yn cynnwys trefniadau caffael na threfniadau rheoli contractau'r Cyngor.

3. CANFYDDIADAU'R ARCHWILIAD

3.1 Ar y cyfan, canfuom yr Archwilydd na all y Cyngor ddangos ei fod yn sicrhau gwerth am arian fel mater o drefn drwy ei wasanaethau a gomisiynir. Nodwyd crynodeb o'r prif rhesymau isod pam y daethom i'r casgliad hwn:

- Does dim trefn systematig ar draws y Cyngor. (Cyfeirnod 16)
- Ddiffyg ystyriaeth ac asesu opsiynau comisiynu llawn. (Cyfeirnod 17)
- Diffyg defnydd o wybodaeth a data i wneud penderfyniadau. (Cyfeirnod 18)
- Diffyg cynllunio adnoddau i'r hirdymor (Cyfeirnod 19&20)
- Diffyg trefniadau monitro (Cyfeirnod 21)
- Diffyg asesiad effaith ehangach ar wasanaethau eraill (Cyfeirnod 22)
- Ddiffyg cynnwys partneriaid a rhanddeiliaid ehangach (Cyfeirnod 23&24)
- Ddiffyg adolygu dull comisiynu er mwyn gwella a dysgu (Cyfeirnod 25)

4. YMATEB IR ARCHWILIAD

4.1 Cynigwyd yr archwilydd yr argymhellion canlynol:

- Sefydlu trefniadau comisiynu cyson
- Ymgorffori trefniadau ar draws y Cyngor

4.2 Rydym wedi drafftio ffurflen ymateb i'r argymhellion ac atodwyd **Canllawiau Comisiynu Corfforaethol y Cyngor yn Atodiad 3**. Byddwn hefyd yn edrych i adolygu'r asesiad effaith i ymgorffori unrhyw newid sydd yw angen.

Atodiadau

Atodiad 1 - Trefniadau ar gyfer Comisiynu Gwasanaethau – Cyngor Gwynedd

Atodiad 2 – Ffurflen Ymateb Rheolaethol Trefniadau Comisiynu Gwynedd

Atodiad 3 - Canllawiau Comisiynu Corfforaethol y Cyngor